

забезпечення політики інтеграції може максимально наблизити українське законодавство до законодавства ЄС.

Важливе значення для забезпечення узгодженості правових систем Ради Європи, Євросоюзу та держав-учасниць має правовий механізм взаємодії, що являє собою систему правових засобів (зокрема, процедур), які сприяють узгодженому гармонійному функціонуванню міждержавних та національних правових систем у межах єдиного правового простору. До правових засобів, що забезпечують взаємодію, належать джерела міжнародного та національного права, основні способи та засоби правової інтеграції, вибір яких залежить від виду взаємодії, а також такі процедури, як: визначення основних принципів взаємодії; сфер регулювання та меж і напрямів міжнародної та національної правотворчості; визначення правових засобів взаємодії та суб'єктів їх реалізації; узгодження норм міжнародного та національного права.

Міждержавне співробітництво правоохоронних органів потрібно розглядати як один з компонентів взаємодії держав у сфері боротьби зі злочинністю, що само по собі є нині важливою частиною міжнародних відносин. Серед основних напрямів такого співробітництва можна виділити:

- надання правової допомоги по кримінальних справах;
- укладання і реалізація договорів про боротьбу з транснаціональними правопорушеннями;
- виконання рішень іноземних правоохоронних органів по кримінальних справах;
- регламентація кримінально-юридичних питань і прав особи у сфері забезпечення правопорядку, обмін інформацією, що представляє взаємний інтерес для правоохоронних органів;
- спільне дослідження проблем боротьби з правопорушеннями;
- обмін досвідом правоохоронної роботи;
- сприяння в підготовці кадрів для іноземних правоохоронних органів;
- надання матеріально-технічної і консультативної допомоги.

Таким чином, міждержавне співробітництво правоохоронних органів може сприяти як процесу реформування правоохоронних органів України в аспекті можливого запозичення позитивного досвіду діяльності правоохоронних органів інших держав, так й розширенню взаємодії між правоохоронними органами різних держав, насамперед європейських, для посилення євроінтеграційних процесів та підвищення ефективності здійснення правоохоронної діяльності.

Правові колізії в сучасному законодавстві

Христофор М.В., студент 1 К-Н курсу ННІЗН НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Мінченко О.В.*

Неминуче здійснюється природний розвиток суспільних відносин. Життя суспільства постійно трансформується. Правова сфера життя також не стоїть на місці. Правова система в Україні спрямована на те, щоб закріпити політичні, соціальні і економічні зміни в нашому суспільстві, спрямувати свій розвиток на побудову правової держави, на формування повноцінного громадянського суспільства, на зближення зі світовою спільнотою. Все це спричиняє значні перетворення у вітчизняній системі законодавства. А оскільки, ми спостерігаємо децю несистемність і непослідовність, часто непрофесійність діяльності законодавчих органів, то наявними є збільшення старих, і виникнення нових колізій правових актів. Тому питання характеристики колізій, причин виникнення і подолання залишаються актуальними. Проблематикою колізій

займаються як практики, які постійно у своїй діяльності наштовхуються на суперечності у нормативно-правовій базі, так і теоретики, які створили певну методологічну базу, яка ґрунтується на працях таких науковців, як

А. Мірошніченко, О.Волинка, Н.Давидов,
В.Коваль, В.Копейчиков,
О.Майстренко, Д.Лилак,
В. Криволапчук,
В.Єрмоєнко, М.Матузов,
А.Москалюк, О.Скакун, С.Теньков, Ю.Тихомиров, Ю.Тодика, І.Толчкова,
Ю.Шемшученко та ін.

Серед багатьох існуючих підходів вчених до визначення юридичної колізії виділяється підхід російського вченого Ю. Тихомирова, який досліджував природу колізії, яка вбачається ним у суперечностях між існуючим правопорядком та намірами і діями щодо його зміни, а саме: різкі розходження у праворозумінні, зіткнення між нормами права і нормативними актами, неправомірні дії між державними й іншими органами та інститутами, розбіжності між нормативними приписами зарубіжних законодавств, суперечності між нормами національного і міжнародного права тощо [1, с.8].

Дуже влучною є думка О.Ф.Скакун, яка вважає, що юридична колізія - це загальний термін у якому визначаються формальні суперечності або розбіжності всередині юридичної системи держави, супроводжені уповноваженими суб'єктами нормотворчості, правозастосування, правотлумачення та заважають злагодженому її функціонуванню, під юридичними колізіями «розуміють розходження чи суперечність між окремими нормативно-правовими актами, що регулюють одні й ті ж або суміжні суспільні відносини, а також суперечності, що виникають у процесі правозастосування та здійснення компетентними органами й посадовими особами своїх повноважень» [4, с. 424].

Погоджуючись з дослідницею зазначимо, що юридичні колізії розподіляють на суперечності або розбіжності: між різними нормативно-правовими актами, між нормативно-правовим актом і нормативно-правовим договором (колізії в нормотворчості); між різними правозастосовними актами, між нормативно-правовими та правозастосовними актами (колізії в правозастосуванні); між різними актами тлумачення норм права, між нормативно-правовими актами й актами тлумачення норм права, між правозастосовними актами й актами тлумачення (колізії в правотлумаченні). Інші дослідники розрізняють різні види юридичних колізій в залежності від властивостей та особливостей самої колізії правової норми. Класичною класифікацією юридичних колізій є поділ на темпоральні (часові), ієрархічні (субординаційні) та змістовні колізії.

Темпоральна (часова) колізія - це колізія, що виникає внаслідок видання в різний час з того самого питання принаймні двох норм права. Для подолання такої колізії необхідно докладно проаналізувати чотири показники, що характеризують дію суперечливих нормативних актів у часі: момент набуття актами чинності; напрям дії темпоральної дії актів; момент, підстави та порядок призупинення дії нормативних актів; момент, підстави та порядок припинення (скасування) їхньої дії [4, с. 316].

Ієрархічні (субординаційні) колізії виникають тоді, коли на врегулювання одних фактичних відносин претендують норми, що розміщуються на різних щаблях в ієрархічній (вертикальній) структурі законодавства й тому мають різну юридичну силу [3, с. 317].

До причин виникнення ієрархічних колізій, наприклад, в Україні слід зарахувати практику прийняття нормативних актів органами державної виконавчої влади і, насамперед, центральними [6].

Слід відзначити, що колізії вносять до правової системи неузгодженість, створюють незручності в правозастосуванні. Найбільш загальними підставами виникнення колізій нормативного акту є об'єктивні та суб'єктивні чинники.

Об'єктивні - відставання права від динамічніших суспільних стосунків - одні норми з'являються, інші застарівають, застарілі не завжди встигають відмінити. Суб'єктивні - недолік досвіду законодавця, низька якість законів, недоліки систематизації про що говорилося вище.

Актуальним, на наш погляд, є приклад колізій, які наявні в новому Законі України «Про Вищу освіту». У Законі, містяться редакційно невдало сформульовані положення: наприклад, «Система зовнішнього забезпечення якості освітньої діяльності ... передбачає... забезпечення ефективності процесів і процедур «внутрішнього забезпечення якості...» (п.1 частини третьої статті 16); «забезпечення наявності необхідних ресурсів для забезпечення навчально-виховного процесу» (п.5 частини другої статті 16); «система забезпечення якості освіти в Україні складається із системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності...» (частина перша статті 16).[5]. Колізійність приводить до неузгодженостей і суперечливостей щодо діяльності учасників освітнього процесу, а це значна частина населення країни. Отже, нинішні суспільні (економічні, політичні) відносини в Україні є недосконалими, вкрай суперечливими, зокрема з точки зору їх правового регулювання. Звичайно, досконалої системи бути не може. Однак питання подолання колізійного стану законодавства залишається відкритим.

Список використаних джерел:

1. Майстренко О.В. Теоретико-правові аспекти колізій у законодавстві України: авто реф. дис. ... канд. юрид. наук: спеціальність 12.00.01 - теорія та історія держави і права; історія політичних і правових вчень / О.В. Майстренко; наук. кер. В.П. Марчук. - Харків: Харківський нац. університет внутрішніх справ, 2008. - 20 с.
2. Скаун О. Ф. Теорія держави і права: підручник / Скаун О. Ф. - [2-ге видання]. -К.: Алерта; 2011. - 520 с.
3. Загальна теорія держави і права: [підручник для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів] М. В. Цвік, В. Д. Ткаченко, Л. Л. Богачова та ін.; за ред. М.В. Цвіка, В.Д. Ткаченка, О.В. Петришина. - Х.: Право, 2002. - 432 с.
4. Матузов Н. И. Юридические коллизии и способы их разрешения. Теория государства и права: курс лекций / Матузов Н.И.; под ред. Н. И. Матузова, А. В. Малько. - М. :Юрисъ, 1997. - С. 424-439.
5. Закон України « Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-П - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-187> . б.Шевченко Т.В. -»Юридична колізія: теоретико-правовий аспект» - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2013/3_2013/03.pdf